

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

BØNNELYCHES PAKHUS

GULDBORGSUND KOMMUNE

Besigtigelsesdato:
Besigtiget af:
Journalnummer:

21.10.2010
Maria Wedel Gjelstrup
2010-7.82.07/376-01

Kommune:
Adresse:
Betegnelse:
Fredningsår:
Omfang:

Guldborgsund Kommune
Adelgade 11B, 4880 Nysted
Bønnelyches Pakhus
1954. Udv. 1984
Pakhuset mod Adelgade "Clausens Pakhus" (1807) samt det fritliggende pakhus "Bønnelyches Pakhus" (1851)

BYGNINGSBESKRIVELSE

Bønnelyches Pakhus ligger frit ud til en stor åben græsplæne og en lille branddam midt i Nysted by.

Pakhuset er grundmuret, 25 fag langt, opført i to etager, med et stejlt rødt sadeltag. Facaderne er pudsede og kalkede med jernvitriol, der i dag er meget falmet.

Pakhusets sokkel er af granitsten, der tydeligt ses på nordsiden. Mod syd er den nederste del af muren bemalet som soklen. Murværkets tykkelse aftager i højden, og fremtræder i facaden hvor der sker små tilbagespring ved etageadskillelserne. Muren afsluttes af en enkel hvidmalet muret gesims. Sydsiden har i underetagens ydrefag to sorttjærede revledøre og tolv lave vinduer med buet overkarm, placeret lige over soklen. I overetagen findes en revledør midt på facaden og 13 støbejernsluger med fladbuede stik og små glug. Tre af lugerne er dekoreret med merkur-relief. Nordsiden er grundet terrænfald noget højere end facaden mod syd og helt regelmæssig opbygget, 14 vinduer og i overetagen 14 jernluger med glug. På gavlene findes spor efter tidligere tilbygninger. På østgavlen findes tre jernluger, placeret på en skrå linje langs taghældningen. Vestgavlen har ligeledes tre jernluger, her med merkur-relief. Disse luger er placeret øverst oppe på gavlen. Pakhusets teglhængte heltag, har flere støbejernsvinduer til begge sider.

Indvendigt er der ingen opdeling, så pakhusets etager står i store åbne rum, med to nyere spinkle trætrapper med gelænder ved begge gavle. Gulvet i underetage er belagt med grå fliser, hvorimod gulvet i overetagen og på loftet er brædegulve.

Østgavlen og langsiden mod syd

Vestgavlen

BYGNINGSHISTORIE

Bygget i 1851 af Købmand Chr. Bønnelyche.

KILDER

Huse i Nysted, Nysted bevarelsesforening, revideret udgave 2008.

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Bønnelyches Pakhus ligger frit. Mod nord ligger en stor græsplæne og en branddam, og herfra er der det længste og bredeste udsyn, hvor det store volumen nemt kan aflæses.

Fra det nordvestlige hjørne går en sti fra Bønnelyches Pakhus til Clausens Pakhus, og binder de to pakhuse sammen. Desuden er bygningerne omkring placeret så der er åbent omkring stien og derved skabt en visuel forbindelse mellem de to pakhuse. Syd for pakhuset fortsætter stien via en lille trappe og et hul i hækken, så pakhuset er centralt placeret med små lokale stier mellem de større gader.

Placeringen ned til Branddammen

KULTURHISTORISK VÆRDI

Bønnelyches Pakhus er en del af det tidligere store kompleks af købmandsgård og pakhuse der voksede op i Nysteds storhedstid. Spor på gavlene og placeringen af jernluger viser tydeligt, at der førhen har ligget bygninger op ad pakhuset og dannet et større anlæg. Branddammen (ikke fredet) var engang yderst vigtig for beskyttelsen af de værdier, der var opmagasineret i pakhuset og bygningerne omkring.

Funktionen som pakhuse er stadig aflæselig i den enkle facade med de mange luger, hvor man har lastet korn ind og ud.

Indvendigt knytter værdierne sig til de store åbne rum og den stadig synlige konstruktion, der viser, at bygningen har kunnet bære store mængder korn.

En af de mange jernluger

ARKITEKTONISK VÆRDI

De arkitektoniske værdier, elementer og detaljer er gennemgående enkle på Bønnelyches Pakhus. Alt er dikteret af en konsekvent pragmatisme, der knytter sig til pakhusets oprindelige funktion.

Sydsiden og nordsiden fremstår harmonisk og i en taktfast rytme af luger, der vandret opdeles ved murtykkelsens aftagen. Der er en tydelig sammenhængen mellem gavle og facader, med materialer og luger, som får bygningen til at fremstå som en massiv form.

Indvendigt har de store åbne planer en vigtig arkitektonisk betydning, hvor der opnås gennemlyste rum, med varierende lysstyrke på de forskellige etager på grund af vinduesåbningernes forskellige størrelse.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier knytter sig til bygningens ydre og den originale materialeholdning. Herunder den kraftige sokkel, facadernes synlige aftrapning af murtykkelse, takten af åbninger, de bevarede ældre vinduer og jernlugerne med glug og nogle steder med merkur-relief, til vinduessætning på gavlene, samt tagets flade med små støbejernsvinduer.

Indvendigt knytter de bærende fredningsværdier sig til de åbne planer og den synlige konstruktion samt bræddegulvene.

— ANBEFALINGER

Ingen angivet

Østgavlen og nordsiden

Vindue på nordsiden